

● **Értelmiség '97 nyári egyetem**

Kifulladás és kiegyezés

Besenyi Sándor, a nyári egyetem rendezője, Ványai Éva alpolgármester és Lengyel László politológus. (Fotó: Miskolczi Róbert)

A JATE aulájában tegnap megkezdődött az **Értelmiség '97 nyári egyetem ülésszaka. A hazai társadalmi, gazdasági, kulturális átalakulás mérlegéhez „Nyertesek és vesztesek” címmel adalékokkal szolgáló előadás-sorozat első napján Lengyel László, a Pénzügykutató Rt. elnök-vezérigazgatója, Forgách Imre, a kormány európai integrációs irodájának vezetője és Csepeli György egyetemi tanár tartott előadást.**

Újonnan megjelent könyvének címét (Mozgástér és kényszerpálya) viselő előadásával Lengyel László politológus, közgazdász nyitotta meg a nyári egyetem idei ülészekét. A szakember értékelése szerint Magyaror-

szágon véget ért a rendszerváltó korszak s ezzel együtt az átalakulást érintő nemzetközi folyamatok, a NATO és az európai uniós csatlakozás első szakasza is lezárult. A nyolcvanas évek legvégén a társadalom nagy átalakulása azzal a politika által táplált reménnyel indult el, hogy az út végén a győztesek nagyobb számban lesznek, mint a vesztesek. E remény megakadályozta, hogy társadalmi robbanás következzen be, noha a számítások többsége nem igazolódott be. Lengyel András szerint a magyar társadalomnak mindössze egyharmada nyert az átalakuláson, igaz, a jövőben megalapozott remény van arra, hogy ez az arány növekedjen. A folyamatok rossz alakulása a politológus szerint azzal okolható, hogy a vezetők

nem voltak felkészülve arra, hogy a nagy döntéseket a mindennapos gyakorlat szintjén alkalmazzák. E tekintetben Magyarország még jól teljesített, hiszen például a kelet-német átalakítás csődbe jutott; hiába a német kormány támogatása, amely 9,5-ször nagyobb volt, mint a második világháború után 14 országra kiterjedő Marshall-terv, a keletnémet ország részben 18,5 százalékos munkanélküliséssel. Ennek oka, hogy a német vállalkozók inkább fektettek be az olcsóbban dolgozó közép-európai országokban, mint a „megsegített” kelet-német régiókba. Lengyel László szerint a rendszerváltó szakasz lezárta után már elképzelhetetlen hogy bárki is jobbra vagy balra rántsza az országot. A politikai és gazdasági erők

kiegyeztek egymással, ám ez nem pozitív tartalmú kiegyezés volt, amelyben kialakult kapcsolatok révén folyamatos egyeztetés zajlik, hanem inkább arról van szó, hogy ezek az erők sakkban tartják egymást: a politikai csoportok kifáradtak, „nem jut eszükbe semmi új”. A társadalmi önkép kialakításának dinamikája áttevődött a régiókra és a városokra. Igaz, elfordul az is, hogy egy-egy város életében széles van, miközben tőle 30 kilométerre egy másikban teljes a passzivitás. Lengyel László szerint most olyan időszak következik, amelyben az ország új oktatási, kulturális, egészségügyi, szociális modelljeit kell kialakítani, amelyek döntőek lesznek a következő időszak konszolidációjában.

Panek Sándor

● **„A toledósokból”
Baráti
egyesület
alakul**

Kötetlen baráti beszélgetésre invitálta tagjait tegnap este a Szeged-Toledo Baráti Kör. Az összejövetel apropója az volt, hogy városunkban tartózkodik Bálint Erzsébet, a Toledo Sister Cities International (Testvérvárosi Iroda) igazgatóhelyettese, s a tagok, illetve az érdeklődők az ő jelenlétében fejthették ki véleményüket a kör további munkáját illetően.

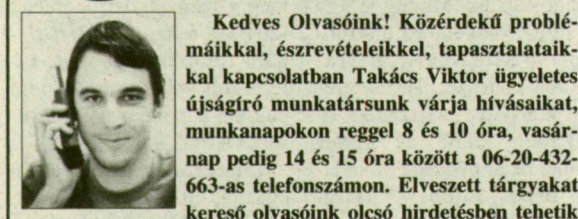
Bálint Erzsébet, miután üdvözölte a mintegy 50 főnyi „toledóit”, elmondta, hogy az ottani Testvérvárosi Iroda és a Szegedi Baráti Kör között kialakult kapcsolat a további együttműködés folytonosságát jelenti. Megköszönte mindazoknak a tevéleges hozzájárulását (közülük a Délmagyarországot is), akik segítettek a testvérvárosi együttműködés fejlesztésén.

Az összejövetelen a jelenlévők elhatározták, hogy az eddigi baráti kör helyett egyesületet hoznak létre, amelynek kezdeményező bizottságába dr. Szántó Máriát, dr. Tóth Károlyt és Berta Róbertet választották.

Az összejövetelen közreadták azt a levelet is, amelyet Ann Galoway és Judy Balog, toledói testvérvárosi vezetők írtak a szegedieknek. Ebben kérik a Tiszaparti és Csongrád megyei „amerikasokot”, hogy az ottani testvérvárosi iroda fennállásának 5. évfordulójára – október 23-án – jelképes ajándékokat küldjenek, melyeket elárvereznek és a befolyó összeget az iroda (nemkülönben kapcsolataink) fejlesztésére fordítanak.

K. F.

csörög a Pannon GSM

Kedves Olvasóink! Közérdekű problémákkal, észrevételeikkel, tapasztalataikkal kapcsolatban Takács Viktor ügyeletes újságíró munkatársunk várja hívásaikat, munkanapokon reggel 8 és 10 óra, vasárnap pedig 14 és 15 óra között a 06-20-432-663-as telefonszámon. Elvesztett tárgyakat kereső olvasóink olcsó hirdetésben tehetik közzé mondanivalójukat.

Mint a buszon? Vonattal utazott rokonaihoz K. F.-né július 17-én. Szegedről 9:40-kor indult, Vásárhelyen pedig 11 órakor szállt át a Szegvár felé menő járatra. A hangosbemondó tájékoztatása szerint a vonat minden állomáson megáll, éppen ezért döbbenet vette észre, hogy hiába akart leszállni, a szerelvény átrobotgott Kórogy-Szentgyörgy megállóhelyen. Reklamált a kalauznál, ám kiderült, hogy ő a hibás, miért nem szólt...
Villámcsapás. Az utóbbi hetekben jelentkező károsulatokhoz csatlakozott hétfőn Szel Györgyné, ugyanis az ő

● **Cyrano-bemutató a szabadterin**
Vállalt romantika

Lehet-e újra prózát játszani az óriási szabadterin a drámai színjátszás a távolságot és az elidegenítést közvetítő technikat előadó és közönsége között? Képesek-e a színészek személyiségük és a romantikus verses szöveg erejével négyezer néző szívét megremegtetni? Ezekre a kérdésekre remélt igenlő választ Szikora János, amikor a centenáriumi ünnepelő híres darabot, Rostand Cyranoját filmszerűen látványos és akciódús kiállításban a szegedi szabadterin színpadára állította.

A darabról szigorú irodalomkritikusok az elmúlt száz évben minden rosszat elmondtak: elavult, rímei erőltetettek, drámai stílusa teli van semmitmondó töltelékkel, romantikája üres bombaszt, minden hamis, ami értéknek látszik benne. Edmond Rostand drámaírói művészetének jellemzőit legérzékenyebben Kosztolányi adta: „Felkapja az ötleteket, kivétel nélkül, akár olcsók akár drágák. Ezekből építi óriási cukor-palotáját, hatalmas tortakastélyát, melynek krémlepleny a fala, szírtűtött gyümölcskép a tornya, szobrai csokoládéból készültek, s a szökőkútjaiból is édes pezsgő csobog.” A szegedi Cyrano-előadás legnagyobb erénye, hogy ezt a giccsesnek tűnő, mégis igaz, és a mai életünkből annyira hiányzó romantikát hittel vállalja igyekezett megmutatni.

A produkció biztos tartópillére Antal Csaba invenciózus, monumentális díszlete. Egy hatalmas, ezüst orgonásípokat mintázó háttér elé sötétzöld borostyánnal sűrűn befuttatott két ölelkező, óriási vasszerkezetet építettek, melyek a forgószínpad segítségével rafinált mozgásokra képesek, vertikálisan és horizontálisan tágtítva az egyébként leszűkített játékteret. Szikora János pontosan tudja, hogy a nyári színházak hatalmas nézőseregére elsősorban nem az ebben a térben egyébként is könnyen elvesző cizellált színészi játékkal, hanem a látványos,

fergeteges show-val lehet hatni. Ennek érdekében – a különben Valvert vicomte-ot is játszó Pintér Tamás akciórendezővel szövetkezve – igyekezett mindent bevetni: hegedülő kisfiút, gyönyörű, hófehér lipicai paripákat, négyes fogatot, begyakorlott vívóműtárványokat, a varfok magasából leugró kaszkadőr, a csataképet elének idéző, profi pirotechnikai effektet, üstdobokat és korabeli kamarazenét.

Mégis a legnagyobb trouvaillé számomra Cserhalmi György eredeti, őszinte és férfiasan romantikus Cyrano-alakítása maradt, amely új színeket tudott adni a figurának. Az általában unalmas pátozzsal elmondott, szavalási díszdaraboknak számító monológokat is emberivé tudta szelídíteni, a külön gascogne-i poétát és párbajhóstit nem félt olykor hóbortosnak mutatni. A rezignált bölcsességgel eljátszott záró jelenete különösen megrendítően hatott. Sajnos, korántsem volt ilyen szerencsés választás Roxane szerepét az igyekvő, de roppant amatőr Gryllus Dorkára bízni. Hiába beszél egyébként szépen, ha fals hangszívai újra meg újra megütötték az ember fülét, ha nem volt kisugárzása, ha nyelge gesztusaival rendre kizökkentett a színpadi varázslatból. A Christian beugrással hiba nélkül alakító Quintus Konrád talán túl éles váltással tette a figurát a kezdeti hetykesége után gyűgögsen negevéssé. A népes szereplőgárdából kitűnt zengő orgonaművelő, briliáns szövegmondásával és remek lovaglásával a Guiche gróft játszó Hirtling István, viszont kissé szürke volt Le Brecként Blaskó Péter és Casteljalous kapitányként Körtvélyessy Zsolt. Remek kabineltalaktásra nyílt lehetősége Király Leventének Ragueneau, Jakab Tamásnak Ligneére és Fekete Gizinek Liza szerepében.

Számos tanulsággal szolgálta, ha lenne mód az előadás részletesebb elemzésére. A produkció őstől ugyanezen a gárdával a közhírházban is bemutatják; egy más léptékű térben erényei és hibái még változhatnak.

Hollósi Zsolt

Kit szolgálnak a szolgálati lakások?

Még mindig birtokon kívül van, azaz nem lehet be albérleti szobájába a dorozsmai óvónő, Lukovics Gabriella. Úgy tűnik, mintha a csíkos bermuda, s fekete póló állandó öltözete lenne, holott arról van szó, hogy még ruhát sem tud váltani az óvónő, mert 11 esztendő óta lakott albérletében július 1-je óta nem engedi be főbérletője, pontosabban annak négy gyermeke.

Az eset, melyről lapunk július 5-ei számában beszámoltunk, nem csupán arról szól, ki az erősebb, ki az igaz ember, kinek az oldalán áll a jog, hanem arról is, hogy a szegedi önkormányzathoz tartozó szolgálati lakások körül nincs minden rendben.

A szolgálati lakás addig lakható, amíg tart a „szolgálati”, vagyis a munkaviszony. Tehát ha nyugdíjas él egy szolgálati lakásban, akkor ő jóhiszemű, de jogcím nélküli bérlőnek minősül – véli dr. Timár László, az ingatlanügyek ismert szegedi szakértője. Azaz a szolgálati lakást semmi szín alatt sem adhatják el a benne maradt jogcím nélküli bérlőnek.

Birtokába, azaz albérletébe vissza kell engednie a főbérletnek Lukovics Gabriellát – mondja ki a polgármesteri hivatal pecsétjével ellátott határozat. A főbérlet gyermekei ennek ellenére fölváltva őrzik a házat és az albérlet ajtajára tett vaspántos lakatot. Álláspontjukat nem kívánják ismertetni a nyilvánossággal. Úgy tűnik, várják a játszma végén mindenképpen érkező „hivatalos közegyet” és lakatot, esetleg a több ezer forintos pénzbírság ösztönző erejét, ami talán meggyőzi őket a jogtisztelő állampolgári magatartás hasznosságáról.

A dorozsmai szolgálati lakásban élő, de nyugdíjas óvónő-bérlőnek is cserelést kellett volna följárni – már régen! Így kéne forgatni az aktív (köz)alkalmazottak között a nagyon is értékes és kívánatos szolgálati lakásvagyont – gondolja a laikus, a polgár. Még akkor is, ha a Nagy Istvánné kontra Lukovics Gabriella ügy nem példázta. Ugyanis a fiatalabb óvónő – mivel részben tulajdonosa egy háznak – a közoktatási iroda vezetője szerint nem lehet jogosult szolgálati lakásra.

nagy ügynek” például az oktatási bizottság elnöke, Szemők Árpád szemszögéből. Mert – hallottuk a képviselőtől – Szegeden nincs pedagógushány, azaz nem szokás a szolgálati lakás mézes-madzagjával csalogatni az óvónőket, pedagógusokat. E bizottság első évente nagyjából egy szolgálati lakást érintő ügy kerül, akkor is többnyire arról döntenek, hogy oktatási célra elveszik, azaz óvodához vagy iskolához csatolva átalakítják az egykor otthonként funkcionáló lakrészt.

Nem sikerült kiderítenünk, hogy valójában „mekkora ügy” a szolgálati lakások szegedi helyzete, ugyanis a polgármesteri hivatalban senki sem tudja pontosan, hogy valójában hány ilyen ingatlanal gazdálkodhatnak. A lakásügyek bennfentese a vagyongazdálkodási csoportra vagy az illetékes (azaz a közoktatási, a népjóléti) irodára mutatott, az iroda mentudója pedig vissza: a lakásügyekre és a közgazdaságisokra. Arról mindenki sejtett valamit, hogy például az oktatási, az egészségügyi, a kulturális és sportbizottság is „szokott” a területén dolgozók egyikének, másikának szolgálati la-

kást vagy garzont „kiutalni”, mert ezekről az oly értékes lakásokról dönteni „bizottsági hatáskör”. De hogy hány ilyen ingatlan forog, arról még becsült adatot se sikerült kicsikarnunk. Ez azért is furcsa, mert a lakásvagyon értékes részéről vagyon szó.

A szolgálati lakások ügyének kuszasága csak egy azok közül a problémák közül, melyeket a lakáskonceptió készítése kapcsán vizsgál a lakásügyi bizottság – tudtuk meg Tichy-Rács Csaba elnöktől. A zavarosan pedig könnyű halászni! Ezért akar tiszta képletet Jenei Ferenc, a kiskundorozsmaiak egyik önkormányzati képviselője is. A szolgálati lakáson osztozkodó óvónők esetéről a városatya nem kívánt állást foglalni. Mert szerinte a „zsbeszereződéssel” joghézag teremtdött, hiszen a szolgálati lakás egy részét eleve nem lehetett volna albérletbe adni. Az így létrejött társbérlet megszüntetni szabad, de csakis polgári peres eljárás eredményeként – véli a képviselő. Aki javasolja: a közgyűlés mielőbb vizsgálja, s értékelje, hogyan használtanak, s hasznosulnak az önkormányzat szolgálati lakásai.

Újszászi Ilona

● **Vámosok a végeken**
Kínai dorkó a büfében

Múlt héten csütörtökön éjszaka akciócsoportot szerveztek a röszei vámosok. Céljuk az volt, hogy a kis tértelben cigarettát csempészők tevékenységét visszaszorítsák. A gyakorlat ugyanis az, hogy a határon átkelő polgár a megengedett mennyiséggel lép be az országba, majd megbízható helyben leteszi az árut, s rövid idő alatt többször is megismétli a „kört”. Látványos eredményt nem hozott az akciócsoport munkája, azonban a jövődéki ellenőrzést végző fináncok a röszei átkelőhely közvetlen közelében működő büfében lefoglaltak 4.383 doboz zárjegy nélküli cigarettát, és 389 pár kínai gyártmányú tornacipőt. Az áruk eredetéről és vámkezelésükről a büfében tudott kielégítő adatokkal szolgálni. A fentiek kívül az elmúlt héten a vámosok lefoglaltak még 535 karton cigarettát, 66 liter szeszes italt, 223 darab műsoros CD-t, 240 darab golyós csapágyat és 206 darab műsoros audiokazettát. A felderítés összértéke több mint egymillió forint, a kiszabott és beszedett pénzbírság pedig 90 ezer 500 forint volt.